

Marselisborg Birketings tinobog nr. i 5. folio 417a.

Seign. Peder Sørensen, Procurator af Aarhus, Mag. Mads Thranne, Sognepræst til Wormslef og Koldt Menigheder, hans Vegne, og irettelagde en skriftlig Stefning af Retten udsted indstafnte d. 3. Martý, som for Retten blev læst og paaskrefuen, dens Indhold vahr, at Mag. Hans Lønborg i Fruering her hid til Tinget i Dag vahr kaldet for Vidner at paahøre, med fleere, angl. Shanderup Kirches Begrafuelse, og hvis deraf dependerer, hvilken Stefning Kaldsmændene, navnlig Michel Christensen Loft og Niels Andersen, begge af Wormslef afhiemlede ved Eed med opragte Finore efter Louen, at de for en hver der udi indmeldte til Huus og Bopæl hafde forkvndet, som videre ord efter andet i agt skal vorde indført, efter detzen Formelding saa frembstoed for Rettens Vidnesbiurd. navnlig Oluf Sørensen, Deignen af Wormslef, og Søren Jensen af Katstrup, som af Retten blev formanet deris Sandhed at vidne, og derpaa vandt ved Eed med opragte Fingre efter Louen, at de næst afvigte 1. og 2. Martý vahr udi Schanderborg i Rasmus Muurmands Huus efter Mag. Mads Thranne af Wormslef hans Begiering, i Beskrifuelse? viist hos formelte Rasmus Muurmand og tilspurdte hannem først, om hand har slaget nogle Kister i Støcker i dend Begrafuelse, hand gjorde for Mag. Thranne i Schanderup Kirche, eller om hand fandt nogle heele Kister for sig. Hvortil hand svarede nej. 2. Om hand icke har altid nægted for Mag. Thranne, at indtet u-sømmeligt med Kister eller Liig var begaaed af hannem ved samme Begrafuelse, hvor til hand svarede nej, og med sin Eed benægtede. 3. om Mag. Thranne har nogen Tid befallet ham nogen Kister at sønderslaa, eller noget dødt Legeme at spolere, hvortil hand svarede nej. 4. Og om Mag. Thranne har lofuet at holde ham fri og forsvare hannem, saa frembt hand hafde gjort mere end hand hafde befallet ham, og efter hans Ordre, hvortil hand svarede nej. Paa Mag. Hans Lønboras hans Vegne fremkom for Retten hans Tiener Mons. Jens Sommerfeld og tilspurdte ? for vidne om de begrafuede sambtlig til Muurmanden vahr skiftede paa een Tiid, eller de hver for sig, dend eene om Aftenen, eller dend anden om Morgen til Rasmus Muurmand hans Huus var kommen, hvortil Vidnerne svarede, de staar ved deris aflagde Vinde i alle Maader at være passerit, som de forhen vundet hafver. Dernæst fremkom for Retten Johan Svendsen af Schanderborg, som vandt ved Eed med opragte Fingre efter Louen, som uden Stefnemaal vandt, at næstafvigte 24. Febr. vahr hand med Mag. Mads Thranne i Rasmus Muurmands Huus i Schanderborg, og da hørte hand, at forbem. Rasmus Muurmand bekiendte. at Niels Legger i forn. Schanderborg har kommen samme, nemblig Rasmus Muurmand til at lade Mag. Thranne stefne, hvilken Stefning Vidnet Vidnet forklarede, at forbem. Rasmus Muurmand hafde sagt til hannem, at Niels Legger hafde skrefuet i Jacob Weinhofes Huus i Schanderborg og hafde Niels Legger formanet Muurmanden til at gjøre bemelte Stefning imod Mag. Thranne, ydermere vandt at Mag. Mads Thranne tilspurte Rasmus Muurmand, om det vahr med hans Villie, at det med schrefuen i Stefningen om heele Kister, hvortil hand svarede nej, men hand ville de skulle udskrifue det igien af Stefningen. Endnu tilspurte Mag. Mads hannem, hvem der hafde bestilt hans Procurator, hvortil hand svarede Niels Legger, og videre passerit icke Mag. Thranne og Muurmanden denne Gang. Dernæst frembstoed Rasmus Lauridsen, tienende Mag. Thranne i Wormslef, som vandt ved Eed med opragte Fingre efter Louen for omvundne Tiid, nemblig d. 24. Febr. vahr hand udi forn. Muurmands Huus i Schanderborg tillige med Johan Svendsen og hørte og saae hand saaledes passere Ord efter andet, som forn. Johan Svendsen forhen vundet hafver. Fuldmagtigen Peder Sørensen tilspurte Vidnet, om Mag. Thranne lofuede og tilsagde forn. Muurmand at holde hannem fri og uden Skade i alle Maader for hvis, som vahr passerit i Schanderup Kirche, og sammen ved Vidnesbiurd og beviste, hvortil Vidnet svarede nej. Ydermere blev tilspurt, om hand icke var der saa længe i Muurmandens Huus, som Mag. Thranne vahr der, og hørte hand svarede ja, hand gick strax Gerind efter sin Husbond, ydermere paa Spørmaal vandt Vidnet, at dend Tid acorten vahr gjort imellem Mag. Thranne og Rasmus Muurmand, om at reparerere Schanderup Kirches Begrafuelse, da begierede

Fornæfnte Muurmand af Mag. Thranne, at hand maatte niude, hvis gamle Haandgreber og løse Fiell, som kunde findes i samme Begrafuelse. saa spurde Mag. Mads Thranne, hvad hand vilde dermed, hvortil hand svarede, hand ville have Fiellene at brænde, saa tillod Mag. Thranne samme, at hand maatte tage hvis løse Fiel og Haandgrebe, som kunde findes der, og intet videre tillod hand hannem icke. Endnu forklarede at Mag. Thranne tilspurte forn. Muurmand, om hand viste, at der vahr kommen nogle Lig ned i dend Begrafuelse for stacket siden, saa vit som hand skulle reparere, hvortil hand svarede nej, hand viste det icke. Dernæst fremstoed for Retten Christen Mogensen og Rasmus Sørensen, begge af Gram, som vandt med opragte Fingre ved Eed efter Louen, at næstafviote Sommer, fiorten Dage forinden Høstens Tid. kom de til Mag. Thranne og vilde tale med hannem om deris Korntiende, och imidlertid kom det i Talle om dend Begrafuelse i Schanderup Kirche, og da sagde Mag. Thranne, at hvis hand hafde befalet Muurmanden at giøre det. skulle hand for svare, men hafde hand gjort noget u-tilbørligt, det kunde hand icke gaa i Wormslef at see, og det skulle hand nemlig Muurmanden self for svare, og videre blef der icke talt denne Gang om samme Sag, Pons. Sommerfeld tilspurte forn. Vidner nemlig Christen Mogensen og Rasmus Sørensen, begge af Gram, om de kunde huske alle de Ord, som passere udi Mag. Thrannes Huus omvundne Tiid imellem dem og Mag. Thranne, dertil de svarede, at de hafde vonden alt. hvis dennem om samme Sag vahr vidende. Michel Sørensen i Fuorlef vandt med opragte Finger ved Eed efter Louen, at fiorten Dage for næstafvigte Sct. Olufsdag, kom der to Koner af Schanderborg paa forn. Rasmus Muurmands Veigne, som vahr Muurmandens Søster dend eene, og store Maren Koihes af Schanderborg, dend anden, som til Vidnet og hans goede Fader Niels Hiort i denne Huus, og de bad Vidnet og sin goede Fader muligen om at de ville følge med til bemelte Rasmus Muurmands og bad denne for Guds Skyld, at de ville følge med Rasmus Muurmand til Mag. M. Thranne og begiere, at Mag. Thranne ville for svare hvis Rasmus Muurmand hafde gjort Schanderup Kirches Begrafuelse, saa fuldtes de med Quinderne til Muurmanden, om Mag. Thranne viste noget af det, som vahr gjort i Schanderup Kirches Begrafuelse. hvortil baade Muurmanden og hans Hustru svarede nej. Ved samme Tider vahr hand og i Schanderup Kirche, medens Muurmanden vahr i Begrafuelset at arbeide, og vahr hand icke da kommen ned til Grunden i Begrafuelset, og da laa der en stor Haaben Steen, som vahr ungefæhr fem eller sex Læs, og var udfalden af dend sydlige Side af Grund Volden, som Kirchen paa stoed, och en Deel af Stedene vahr store og fuldkommen Kampsteen, saa at fire Karle næppelig kunde opløfte een af dennem og vahr Grundvolden for Begrafuelset udfalden, saa at Kirchen ved dend syndre Siide vahr gandske Grundløs, og forundred sig ofver, at Kirchen paa dend Side kunde staae. Efter Tilspørgelse forklarede Vidnet, at da hand vahr hos Muurmanden for, ved denne Gaard til Fuldbro Mølle, hvorhen de og fuldtes med førmelte Quinder, og da de kom der, vahr Muurmanden gaaed derfra, saa skiltes de ad ved forbem. Mølle, og de gick hiem. Forbem. Niels Hiort af Fuorlef vandt udi Eed Ord til andet, som før Michel Sørensen for hannem vundet hafr. Hvorimod protesterede Jens Sommerfeld, at Niels Hiort self maatte føre sit Vidne, hvortil Vidnet svarede, at hand hafde aflagt sit Vidne, saa vit hand vahr bevist. Poul Nielsen af Fuorlef vandt med opragt Finger ved Eed efter Louen, at fjorten Dage for næstafvigte St. Olufsdag, som omvundet er. kom forn. Maren Koihes og Rasmus Muurmands Syster, begge af Schanderborg til Vidnet paa Vejen ved Fuorlef Spanq, og da sagde de, at ville gaa op til forn. Michel Sørensen og Niels Hiort. og ville hafve dennem med sig til Mag. Mads Thranne paa Rasmus Muurmands Veigne, om at Mag. Thranne paa Rasmus Muurmands Veigne, om at Mads Thranne viste icke af dend Gierning, som var skeed i Schanderup Kirche. Efter som Mag. Thranne viste icke af dend Gierning, som var skeed i Schanderup Kirche, og viste derfor icke, om de torde blifue der, ydermere vandt Vidnet, Begrafuelset ang. at engang i Sommer, da de reparerede paa forn. Begrafuelset, da saae hand

Jord og Steen hængte løse, en Deel var udfaldne paa dend snyder Side, som vahr Grunden Kirchen skulle staae paa, og inden i Kircke Stollene paa dend snyder Side af Begrafuelset vahr et store Huull, som de hafde laqt en Fiel ofver, og viste icke rettere end det Jord vahr udi Peder Hansens Stoel af Fuorløf, hvilket icke vides at staa for ommelte Huull. Nedenunder i Grundvold paa dend snyder Side vahr saa store at Vidnet kunde kravle derigiennem. Dend næste fremstoed Rasmus Sørensens af Wormslef, som vandt med opragt finger efter Louen at næstafvigte ved Høstens Tider, da Mag. Thranne førte hvis Vidne om Begrafuelset da kiørte Vidnet for hannem, nemlig Mag. Thranne til Schanderup Ting, da stoed Vidnet uden for bem. Ting Dør og hørte Niels Legger af Schanderborg kom ud af Tinget og sagde til Rasmus Muurmænd, Diufuelen far i Eder, i maatte hafve holdt med Mag. Hans Lønborg i Dag, saa hafde det icke saa goed ? , da svarede Rasmus Muurmænd og slog ud med sine Hænder, hvad skulle hand oiøre, Mag. Mads bar hand det icke, eller kom ham dertil, men allerede gaf ham Lof til, hvis som hidtil vahr nøttig, og fandes i Kirchens Begrafuelse. Jens Sommerfeld formodet, at icke nogen videre blef aflagt om eller efter de Persohners Ord, som icke hidtil Retten vahr indstæfnd. Endnu fremstoed for Retten Seign. Anders Jørgensens Bror af Aarhus, som vandt ved coragte finger ved Eed efter Louen, at Anno 1707 d. 15. Augusty vahr hand paa Hiemsløf Herrets Ting, og da saae hand en Deel ? Fiele, nogle saa tycke igiennem som trej Tommer, og om endskiønt de kunde hafve været udi Begrafuelse Hundrede Aar, saa kunde dog samme Fiel være tienlig til Sambrug paa nye igien. ellers iblandt andet saae og hørte Vidnet, at Niels Legger af Schanderborg talte til Rasmus Muurmænd, at hand skulle sige, Magister Thranne hafde gifvet hannem Forlof til sligt, som hand udi Schanderup Kirke hafde gjort, hvortil hand svarede Nej, hand kunde det icke gjøre med en goed Samvittighed. Videre vandt at hand d. 16. ditto noet efter vahr udi Schanderup Kirke og besaae dend Begrafuelse, som Mag. Thranne til sin sl. Broder Johan Thranne, hafde ladet gjøre, og da saae hand en nye Kiste, hvorudi laae en Deel Menneskebene gandske tørre, iblandt en Laarben gandske tør med noget ? paa. Item et Menniskes Haand, som vahr Hud og Negle paa Fingrene, gandske tør, og siutes Vidnet ej rettere, end dend gjør, endnu efter hans Tøcke, kunde ligge deri Begrafuelser i ti Aar, om endskiønt dend har vaaren der i tredive, ydermere saae hand et støcke af et Menniskes Hud med nogle fortyckede Rygbeen ved, som iligemaade siutes kunde lige der i mange Aar, og været ? samme. Endnu vandt, at hand i Januarý Maanit sidstvahr udi Hiemstock, hvor da Tinget holdt, nemlig Hiemsløf Herritzting, og da hørte hand Niels Legger fremkom for Retten og ville hafve været Muurmændens Fuldmægtig, og ville hafve ladet indføre, at hand ville føre Vidner imod Mads Thranne, hvilket Muurmænden icke ville tilstede hannem. Noget efter, da Mag. Lønborg hafde gifvet Muurmænden løs af Arrest, som hand vahr udi paa Schanderborg Slot, at hand maatte gaae udi sit eget Huus, som Niels Legger til Vidnet bad hannem komme ind i Bagstuen, hand hafde der en Flaske Brændeviin, hvoraf Vidnet fick noget, som hand berettede, hafde Niels Legger Muurmændens Kone for hans Skyld hafde taaget derop, fordi at hand skulle hielpe hannem til Rette hos Mag. Lønborg, og da iblandt andet , hørte Vidnet, at Niels Legger lofvede Mag. Mads Thranne Stefne, saa kunde hand blifve fri for ald Sager, videre viste hand icke. Dernæst fremstoed Hr. Knud Henrichsen af Aarhus og fremlagde sit og Hustruens skriftlige Vidne af denne Dags Dato, som for Retten læst og paaskrefuen blef, og herefter skal vorde indført, paa hvilket hand nu her for Retten aflagde sin corporlige Eed efter Louen. Hvilcken hand self for Retten oplæste - liuder saaledes: Endnu fremstoed 2. de Chirurgus af Aarhus, navnlig Albrecht Ridemann og Villum Steenwinckel, som vandt ved Eed med opragte Fingre efter Louen, at de afviote= 16. Martý, efter Mag. Mads Thranne Begiering vahr i Schanderup Kircke

i hans sl. Broders Begræfelse, som nu omtvistet, hvor de siunet og befandt saaledis, at de fandte i Begræfuset en nye Kiste, som Mag. Mads Thranne berettede at hafve ladet giøre, til at samle de forraadnede Beene udi, saa aabnede de samme Kiste og fandt der udi en Deel Menniskebeen, som de igiennem saae og fandt dem alle forraadnede, som mand kand finde i andre Grafuer, hvor de opgrafne Menniskebeen, uden allene det Skulderbeen med begge dets Rør og Haandlige paa same Maader, at de endnu kunde lige i Jord i mange Aar - efter deres Tycke, Iligemaade en for ? ? Hud med nogle Ribben ved. Iligemaade kunde lige udi Jorden endnu i langsommelig Tiid. Noch befandt der et Hoftebeen med begge dets Skin Rør, saavel som for ? o Tær, gandske forvisned og fortørred. Hvilket alt fandtes forfaadned og forvitred uden at kunne ? at være giort derpaa nogen Gewalt, og vahr en Deel af same Beene saa tørre, at der kunde stødes Pulver der af, og videre viste de icke. Dernæst fremstoed Jørgen Jørgensen og Jørgen Jensen af Aarhus, begoe Murermestre, samt Poul Nielsen og Carl Jensen Murermestre sammesteds. Item Jens Poulsen, Rasmus Loft, Tøger Pedersen, Michel Nielsen. Jens Loft, Jens Kattrup, Peder Andersen, Peder Michelsen, Peder Pedersen, alle af Wormslef og Jens Jensen af Aaboe. som alle og enhver forriq vandt med opragte Fingre efter Louen, at de næstafvigte 16. Marts vahr de efter Mag. Thrannes Begiering udi Schanderup Kirche, der at siune og besigtige Kirchens Begræfelse og Kirckegaarda Muren, og vahr de først udi Begræfuset. som nu omtvistet, og der saa, at det vahr reparert, og dend snyder Siide indtil af nye opmuret, og saa en Pille, desligeste af nye opmuret, der hos forklarede, at dersom Begræfuset hafde vahren saa

? som dend nu er, været giort af Begyndelsen, da hafde Mag. Thranne icke haft fornøden at giøre dend store Bekostning, at lade mure paa nederst til Øfverste. Endnu paa Spørsmålet svarede Murerne, at fordi Begræfuset vahr giort noget dybere end tilforn, saa kunde dog hverken Kirckens Grundvold eller Sidene aldelis deraf ingen Skade hafde taget. og der som Mag. Thranne icke saaledes med Reparation hafde komme Kircken til Hielp, hafde dend ? ? taget Skade. helst ved dend snyder Siide, og paa Muren omkring Kirckegaarden vahr af Brøst og oandske borte ? ? , og de øfrige vahr nye. Ellers tilspurtes Vidnerne. eftersom Kircken laae paa Vild Marck, paa hvad Maade de siuntes at Kirchemuren kunde conserveres, saa som der aldrio saa snart blef lagt nye Steene paa. de jo igien blef aftagne. der paa de sig erklærede, at det kunde allerbest skee, at dend blef indelugt med graae Kampsteen, som Mag. Thranne alt har begyndt med og mest brugelige er af alt her i Landet. I det øfrige fandt de Kircken i alle Maader o goed Velstand, Hvorefter Peder Sørensen var Tinosvidne beqærende og Mons. Sommerfeld paa Mag. Lønboros Vegne Gianpart beqærede.

Jørgen Nielsen Birchedommer ved Marselisborg Bircheting giør vitterlig, at for mig har andraget Mag. Mads Thranne. Sognepræst til Ormslef og Koldt Sogne, huorledes hand skal være foraraaget at føre et lovlig Tinosvidne ved Marselisborg Bircheting anqaæense en Begræfelse i Schanderup Kirche og hvad deraf kand dependere. og om endskiønt Mag. Thranne med sit førte Tings Vidne ved Schanderborg Bircheting d. 15. Augusty 1707. Noch som sig kand beskrifue, vil hand dog for at vise sine Beviisningers Ofverflødighed, endnu føre et andet ved bemelte Marselisborg Ting, førstkommende 20. Marty. Tilstefnes til samme Tid og Ting Rasmus Muurmand i Schanderborg for vidner at paahøre, hvor vit Mag. Thranne i hans Sag med velerværdig Hans Lønboros var interessert, til samme Tiid og Ting stefnes og Niels Legger Skomager i Schanderborg til Vidnernes Paahørelse, at bem. Niels Legger endvidere har vaaren en Actor med et Vidne i hans aflagde Vidne. Noch stefnes Rasmus Lauridsen og Rasmus Basse i Ormslef, Item Oluf Sørensen af Ormslef og Søren Jensen af Kattrup. som til Rasmus Muurmand af Mag. Thrannes Beskrifelse, hvis har vaarenud ? ? alle deres Sandhet at vidne. Endelig til

samme Tiid og Ting stefnes Vedkommende Mag. Hans Lønborg. Sogne-
præst til Fruering og Vitved Sooner, om hand noget agter hertil
at svare.

Til Vitterlighed under min Forsejling.

Datum Aarhus d. 3. Marty 1708.

Eftersom Hr. Mag. Thranne er Vidende og Kundskab begiærende udi
efterskrefne, saa er det saaledis, at i næstafvigte Aar ved Michel
Tiider, var jeg tillige min Hustru udi Fruering hos Morbroder Mag.
Hans Lønborg, hvor da blef omtalt det omtvistede Begravelse i Scan-
derborg Kirche, om det icke kunde beklagges imellem same og Mag.
Thranne, hvortil Hr. Mag. Hans Lønborg svarede, at hand intet hafde
i nogen Maade med Mag. Thranne i dend Sag at bestille, heller til-
talte, helst som hand fuldkommen viste, at Mag. Thranne var u=skyl-
dig, og nogen Tid derefter tilstoed Mag. Lønborgs Kiereste.: I mit
Huus, at Sagen imellem Mag. Thranne og hendis Kiereste vahr compo-
neret. Ydermere næstafvigte 14. Marty vahr jeg atter udi Fruering
Præstegaard, hvor endnu denne Sag imellem Hr. Mag. Lønborg og mig
forefaldt at omtalle, og sagde Mag. Lønborg endda som tilforn, at
Sagen vahr bilagt, og de aldelis icke hafde med Mag. Thranne i no-
gen Maade at bestille, dette er i alle Maader sandfærdigt, saa sandt
hjelpe mig Gud og hans hellige Ord og Nafn.

Aarhus d. 20. Marty Aar 1708.

Knud Henric=sen.

I ligemaade vidner og tilstaar ieg Anne Catri= Frankenberg
(eller Fraukenberg?), at ieg tillige med bemelte min Mand var udi
Fruering ved Michels Tiider, og da passerit ligesaaledis, som min
Mand omvundet hafr, som og hørte ieo de Ord, Mag. Lønborgs Kiereste
hafde med en Mand om denne Sag, og da passerit lige saaledis, som
hand i forbemelte Attest omvundet hafr, dette er saaledis sandfær-
digt, saa sandt hielpe mig Gud og hans hellige Nafn.

Aarhus d. 20. Marty 1708.

Anne Catri= Frankenberg.